

Laidunnuksen hyödyntäminen osana kuntien LUMO-työtä

Annika Uddström, Suomen ympäristökeskus

15.3.2022

**LUONTO
KUNNAT**

[luontokunnat.fi](https://www.luontokunnat.fi)
[#luontokunnat](https://twitter.com/luontokunnat)

Laidunnus ja luonnon monimuotoisuus

- Laidunnus tuottaa runsaasti arvokkaita hyötyjä luonnon monimuotoisuudelle
- Perinteisen karjatalouden muovaamat, runsaslajiset perinnebiotoopit ja niiden lajisto tärkeä osa Suomen luonnon monimuotoisuutta
- Maatalouden muututtua ongelmana ennen kaikkea käytön loppuminen → sen myötä sekä luonto- että maisema-arvot lähtevät nopeasti laskuun
- Kaikki perinnebiotoopit arvioitu uhanalaisiksi. Uhanalaista lajistoa paljon
- Hoidon jatkuminen ja hoitamatta jääneiden kohteiden saaminen hoitoon on erittäin tärkeää, jotta perinnebiotoopit ja niiden lajisto voisivat säilyä → Laiduntaminen on kustannustehokas hoitotapa
- Laidunnuksella voidaan turvata monimuotoisuutta kuitenkin myös muilla kuin perinnebiotooppikohteilla, voidaan jopa torjua vieraslajeja

LUONTO
KUNNAT

luontokunnat.fi
#luontokunnat

Laidunnuksen vaikutukset

- Laiduntaminen lisää avoimuutta ja valoisuutta, estää umpeenkasvua
- Laidunnettaessa matalat niittykasvit saavat elintilaa -> Monilla perinnebiotooppien kasveilla on pitkäikäinen siemenpankki, josta lajit voivat palautua
- Kasvien runsastuessa kasveista riippuvaiset hyönteiset hyötyvät
- Laitumille jäävä lanta on elintärkeää monille lajeille mm. lantakuoriaisille, kaksisiipisille ja sienille
- Useat lajit hyötyvät myös maanpinnan rikkoutumisesta
- Monimuotoinen elinympäristö hyödyttää myös mm. linnustoa

LUONTO
KUNNAT

luontokunnat.fi
#luontokunnat

Laidunnuksella myös muita kuin monimuotoisuushyötyjä

- Laidunnus ja laiduntavat eläimet rikastuttavat maisemaa
- Alueen virkistyskäyttöarvo nousee
- Kuntalaisten viihtyvyys lisääntyy
- Mahdollisuus ympäristökasvatukseen ja luontotietoisuuden lisäämiseen
- Laiduntavat eläimet herättävät myös median kiinnostuksen -> näkyvyyttä luonnon monimuotoisuuden hyväksi tehtävälle työlle

LUONTO
KUNNAT

luontokunnat.fi
#luontokunnat

Kunnilla tärkeä rooli

- Ratkaisut luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tehdään usein paikallisesti - pitää paikkansa etenkin perinnebiotooppien kohdalla!
- Vaikka perinnebiotoopit ovatkin syntyneet maatalouden myötä, monesti kohteita jäljellä myös taajamissa
- Eristyneiden perinnebiotooppien tilannetta voi niiden hoidon lisäksi parantaa lisäämällä niiden läheisyydessä hoidettujen kohteiden määrää
- Yhteistyömahdollisuudet kunnan eri toimijoiden välillä kohteiden kytkeytyneisyyden lisäämisessä?

LUONTO
KUNNAT

luontokunnat.fi
#luontokunnat

Laidunnus tukee monimuotoisuutta monin tavoin

Jyväskylän Vehkalammenpuisto

- Sijaitsee lähellä keskustaa asuinalueen keskellä
- Jättipalsami valtasi laajan alueen puuston harvennuksen jälkeen
- Kitkeminen ja niittäminen eivät sovellu torjuntakeinoiksi
- Testattu lampaita jättipalsamin torjunnassa – tulokset lupaavia!

Mikkelin Riutan niitty

- Maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi
- Laidunnus aloitettu uudelleen 2011 – aiemmin niitetty
- Sijaitsee asuinalueen liepeillä
- Toteutettu yhteistyössä useiden eri tahojen kanssa

LUONTO
KUNNAT

luontokunnat.fi
#luontokunnat

Kestävyyssloikka-verkkopalvelu: www.kestavyysloikka.fi
-vaikuttavien ratkaisujen tietopankki-

Lisätietoa Luontokunnat-verkostosta: www.luontokunnat.fi

